

Czy przysługuje mi zachówek?

Majątek pozostający po zmarłej osobie przypada zazwyczaj osobom najbliższym. Przekazanie majątku po spadkobiercy odbywa się zazwyczaj z mocy prawa lub na podstawie testamentu. Zdarza się jednak tak, że członek najbliższej rodziny nie otrzymał po zmarłym, żadnych środków. W takim przypadku można ubiegać się o tak zwany zachówek.

CZYM JEST ZACHOWEK?

Zachówek jest instytucją prawa cywilnego wyrażony jako suma pieniężna, która należy się będącemu członkom najbliższej rodziny zmarłego, niezależnie nawet od woli spadkodawcy wyrażonej w testamencie.

KOMU NALEŻY SIĘ ZACHOWEK?

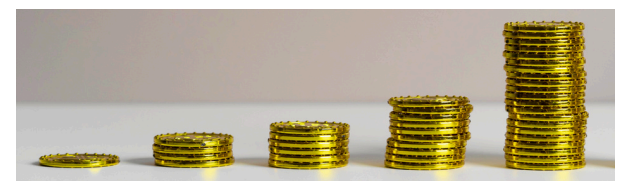
Zgodnie z art. 991 kodeksu cywilnego zachówek przysługuje: zstępnym (są to np. dzieci, wnuki prawnuki)

małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, czyli dziedziczyli by po zmarłym, gdyby ten nie spisał testamentu. Należy przy tym pamiętać o kolejności i zasadach dziedziczenia.

Zachówek należy się bowiem tylko tym, którzy faktycznie dziedziczyli by z ustawy i są w wymienionym kręgu osób, którym przysługuje zachówek.

ZACHOWEK MIMO SPADKU?

Czasem zdarza się tak, że co prawa dana osoba jest spadkobiercą zmarłego jednakże w wyniku wcześniejszych działań spadkodawcy otrzymała ona mniejszy udział niż pozostali spadkobiercy. W takiej sytuacji, może ona domagać się zachowku w wysokości równicy między tym, co otrzymała a wartością całego zachowku.

KOMU NIE PRZYSŁUGUJE ZACHOWEK?

Zachowek nie przysługuje osobie wydziedziczonej. Spadkodawca może wydziedziczyć zstępnych, małżonka czy też rodziców jeśli postępowali oni wbrew jego woli lub w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego albo dopuścili się względem niego umyślnego przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu lub uporczywie nie dopełniali wobec spadkodawcy podstawowych obowiązków rodzinnych. W tym miejscu wskazać jednak należy, że prawo do zachowku może mimo wydziedziczenia zstępnego może należeć się dalszym zstępnym.

W praktyce oznacza to, iż wydziedziczenie dziecka powoduje, że ten nie ma prawa do zachowku, jednakże umożliwia to dochodzenie roszczenia o zachowek wnukom spadkodawcy o ile oczywiście również nie zostali wydziedziczeni.

Zachowek nie należy się dodatkowo osobom, które spadek odrzucili, bądź tym, którzy zrzekli się dziedziczenia, albo Sąd w postanowieniu orzekł niegodność dziedziczenia, wobec osoby teoretycznie uprawnionej do zachowku.

ILE WYNOŚI ZACHOWEK?

Zgodnie z art. 991 kc jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni wysokość zachowku wynosi dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach wynosi połowę tej wartości.

W pierwszej kolejności zatem ustalamy jaki udział spadkowy mielibyśmy, gdyby doszło do nabycia spadku z ustawy a następnie wartość tą dzielimy zgodnie z przepisem art. 991 kc w zależności od naszej sytuacji zdrowotnej czy też wieku.

Przykład:

Zmarły pozostawił po sobie testament w którym przepisał nieruchomości na niespokrewnioną osobę.

Miał 3 dzieci, a w chwili śmierci był wdowcem.

Jedno z dzieci domaga się zachowku. Jego udział spadkowy wynosiłby 1/3 spadku. Jest pełnoletni i zdrowy. Zatem może domagać się równowartości 1/6 tej nieruchomości.

Należy pamiętać, iż zachowek zawsze będzie wyrażony w wartości pieniężnej, nie można żądać udziału w spadku, a należy przeliczyć go na konkretną kwotę wyrażoną w pieniądzu.

ZACHOWEK A PRZEDAWNNIENIE

Przedawnienie roszczenia o zachowek następuje z upływem 5 lat od dnia ogłoszenia testamentu, a w przypadku osób obowiązanych do uzupełnienia zachowku 5-letni termin liczymy od dnia otwarcia spadku.

PODSUMOWANIE

- **KIEDY?**

gdy jest testament/ darowizny uczynione za życia na rzecz pozostałych spadkobierców znacząco obniżyły wartość spadku.

- **KOMU?**

zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy.

- **ILE?**

jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału.